

1.11.2013

Valtiovarainministeriölle

Viite: VM119:00/2012

Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnos

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnoksesta. Kansaneläkelaitos esittää lausuntonaan seuraavaa.

Perustietovarannot ja julkishallinnon tietovarannot yleensäkin ovat Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan tärkeä osa tietoyhteiskuntaa. Julkishallinnon perustietovarantojen viitearkkitehtuurin kehittäminen on kannatettavaa, mikäli se edesauttaa tietovarantojen ja niiden tarjoamien palveluiden kustannustehokasta tuottamista sekä helpottaa tietovarantojen hyödyntämistä.

Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnoksella on hyvät edellytykset tukea tietovarantojen kehittämistä ja hyödyntämistä. Mielestämme jako päädokumenttiin ja kolmeen liitteeseen on onnistunut. Päädokumentin rakennetta voisi parantaa ryhmittelemällä se rooleittain, jos tarkoitus on, että tällä ohjeistetaan myös esimerkiksi hyödyntäjää. Voisi ajatella myös niin, että perustietovarantojen viitearkkitehtuuri ohjaa tietojen tarjoajia, ja viitearkkitehtuurin noudattamisesta seuraa, että tiedon tuottajien tarjoamat samojen suunnitteluperiaatteiden mukaiset rajapinnat ja palvelut ovat helppokäyttöisiä. Tällöin ne tukisivat yhteentoimivuutta, eikä hyödyntäjän ohjeistamista ei tarvitsisi erikseen korostaa. Viitearkkitehtuurissa olisi hyvä ottaa kantaa myös muutoshistoria- ja historiatietojen säilymiseen ja saavutettavuuteen.

Liitteessä 1 on muutamia yksityiskohtaisia kommentteja lausuntopyynnön dokumentteihin.

Mikael Forss
Johtaja

Veikko Hytönen
Tietohallintojohtaja

Liite 1: Kelan kommentteja perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnokseen.xls

Dokumentti	sivu/kohta	Kommentti
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	11	Tiedon tuottajan kuvauksessa viitataan perustietovarannon omistajaan, mutta tätä ei ole kuvattu erillisenä roolina. Lähin vastine lienee Tietovastuullinen, mutta se ei taida olla sama rooli. Ehdotetaan, että lisätään rooli.
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	11	Tiedon hyödyntäjän ja tiedon jatkojalostajan roolien ero on epäselvä. Eikö kaiken hyödyntämisen voi nähdä aina myös jatkojalostamisena? Vai tarkoittaako jatkojalostus sitä, että se tarjoaa muille uuden palvelun hyödyntäjän käyttäessä perustietovarantoa sisäisessä toiminnassaan tarjoamatta kenellekään ulkopuoliselle palvelua. Ehdotus on, että tätä kohtaa täsmennetään.
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	19/ kuva 9	Ehdotetaan että esimerkiksi tms. selvennetään, mitä eroa on 'hyödynnettävä kopio' ja 'rikastettava kopio' -malleilla. Jos on kopio, jota vain hyödynnetään, onko merkityksellistä, käytetäänkö tietoa suoraan vai rikastetaan sitä jotenkin? Onko tämä täysin hyödyntäjän oma näkökulma? Vai pitääkö rikastamiseen olla kenties tiedon omistaja lupa, tms? Voiko tiedon omistaja kieltää rikastamisen?
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	24 / kuva 13	Kuvassa näkyy nouto- ja julkaisurajapinnat, mutta luku 8.1 puhuu nouto- ja jakelurajapinnoista.
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	24	Ehdotetaan, että puretaan tarkemmin auki, miksi jakelussa tiedon laatu ei olisi tietovastuullisen hallinnassa? Kestääkö jakelu niin kauan, että lähettäjä ei voi ennakoida, milloin tieto saapuu perille ja onko se jo vanhentunut matkalla? Jos on näin, niin se olisi ehkä enemmänkin tiedonvälityksen (kansallisen palveluväylän) ongelma. Jos tiedon tarjoaja jakaa / lähettää tiedon aina, kun se päivittyy, niin vastaanottajan luulisi saavan ihan laadukkaan palvelutason.
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	29, kohta 10.2	Ehdotetaan, että tässä esitettäisiin lyhyesti, mitä rajapintakuvauksesta pitää käydä ilmi. Jos jokin viitatuista dokumenteista sen määrittelee, niin sitten tiivis yhteenveto sieltä, tai muu määrittely, esim. (pull-tyylisessä rajapinnassa): • Palvelun tarjoaman toiminnallisuuden yleiskuvaus • Saapuvat tiedot • Lähtevät tiedot • Eri virheilanteiden koodit, jotka rajapinnassa voidaan välittää
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	johdanto	Ehdotetaan, että kerrotaan viitearkkitehtuurin koskevan muitakin kuin varsinaisten perustietojen tietovarantoja
PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	tiivistelmä tai johdanto	Liitteiden sisällön voisi lyhyesti esitellä esimerkiksi tiivistelmässä.
Liite 2: Loogiset perustietovarannot	4, kohta 2	Ehdotetaan otsikoksi 'Looginen tietovaranto', koska listalla on myös esim. Kanta, jossa ei ole perustietoja